

ВЫХОДЗІЦЬ 3 ЧЭРВЕНЯ 1994 ГОДА

Беларуская МАЛАДЗЕЖНАЯ

Рэспубліканская грамадска-палітычная незалежная газета

№ 2

Выбрали?..

Беларусь бедна природными ресурсами. Однако геологи уверяют, что у нас есть все, или почти все. Осталось лишь самое "простое" - пойти и взять эти богатства.

У белорусских политиков тоже трудности с ресурсами. Те, что были -- проданы, преданы, проедены, украдены. Остался последний ресурс -- власть.

После распада коммунистической системы ее то делят, пытаются распилить на демократический манер: с игрой в оппозицию, болезненной многопартийностью и верой неопита в чудодейственную силу выборов и референдумов -- то концентрируют в одном месте, вводя пост президента и проводя президентскую избирательную кампанию до, а не после выборов нового парламента. Но и ресурс власти на Беларуси подходит к концу. Возможности изобрести что-то новенькое на верхушке властной пирамиды исчерпаны. Не монархию же вводить...

Однако, подобно геологам, кандидаты на высший государственный пост уверяли, что у нас есть все или почти все. Не хватает лишь персоны президента, под которой каждый, как выяснилось, подразумевал себя лично (несмотря на многочисленные прогнозы, никто своей кандидатуры в пользу конкурента так и не снял). Осталось, мол, самое "простое" -- уговорить народ посадить президента в президентское кресло, дать ему главный политический ресурс -- власть, а уж он ей сумеет распорядиться как надо.

Полная и педантичная реализация любым президентом своей предвыборной программы означала бы политическое самоубийство. После выборов стоит подумать не о тех, кто проголосовал за тебя, а о тех, кто сказал "нет". Хватит ли на это мужества у первого президента Республики Беларусь?

Что делать? Проголосовать и забыть. Избирателям -- об обещаниях кандидата в президенты, ибо в истории не было случая, чтобы они были выполнены. Президенту -- об обещаниях избирателям -- по той же самой причине. Поступать по-другому не стоит, мы уже достаточно удивили мир в 20 столетии, начав его социальной катастрофой в октябре 1917 года и закончивая его катастрофой Чернобыля.

Мой прогноз: кто бы ни стал президентом, всего "календарного" президентского срока ему на этом посту не пробыть. Будут ли это досрочные выборы, отставка или государственный переворот -- не знаю. Но при нынешней ситуации белорусское президентство не разряжает ее, а лишь круче закручивает пружину политической интриги.

Президентские выборы почти совпали с тысячелетней традицией празднования Купалья. Дни теперь станут короче, ночи длиннее... Боже, спаси Беларусь!

Андрей КИШТЫМОВ, избиратель

Лявон ВОЛЬСКИ

Квадракола

Стрэлкі. Стрэлкі гадзінніка. Стрэлкі, якія рэгулююць накірунак руху. Стрэлкі на нагавіцах. Указальныя стрэлкі. Стрэлкі, як тэма размовы.

Гадзінніковыя стрэлкі палюхаюць мяне. Сваёй аднастайнасцю. Яны ніколі не скажуць мне: "Пачакай, пасядзі, паспееш..." Не. Яны заўсёды крычаць: "Хутчэй! Ты зноў спозыніся!" І гэтак з раніцы да вечара.

Стрэлкі, якія дапамагаюць /ці перашкаджаюць/ руху цягнікоў, вельмі простыя. Простыя, як стрэлачнікі. Калі

стрэлачнік п'яны, дык п'яныя і стрэлкі. Калі стрэлачнік дурны, таго ж варта чакаць і ад стрэлака.

Стрэлкі на нагавіцах першым часам ганарлівыя, нават фанатэрыя. Але, чым далей, тым болей у іх мяккасці і памяркоўнасці.

Указальныя стрэлкі. Гэта тыя, якія гавораць: "Рух дазволены толькі проста", альбо "Прыбіральня -- за рогам". Гэта самыя сур'ёзныя стрэлкі, бо яны маюць уладу. Нават над вамі.

(Старонка 2)

Віталь СЯМАШКА

Прага да жыцця

"Тым, хто імкнецца ў гэтыя часы жыць "пад небам", прыходзіцца пастаянна жыць у небяспецы, хадзіць па лязу, не думаць пра багацці. Бо зла процьма, і яно шукае любую шчыліну, каб нанесці ўдар. Але я ўдзячны Часу за галоўнае -- за магчымасць зрабіць свядомы і вольны Выбар. Па праўдзе і сумленню, як ты іх разумеш. Свой выбар я зрабіў".

(Старонка 6)

Аляксандр САСНОУ, гасць

"ПРОФІ"

-- Калі выйграюць "левыя" сілы -- буду па меры магчымасці змагацца з імі, дабіваючыся эканамічных рэформ. Заявы Новікава аб тым, што ён спыніць рэформы -- нонсенс. Калі ён не разумее гэтага -- ён недалёкі чалавек. Калі разумее і гаворыць знарок -- гэта папуліст. Ён будзе вымушаны гэтыя рэформы весці. Бяда ў тым, што калі новікавы ды кебіны прыйдуць да ўлады, працэсы гэтыя зацягнуцца. Мы маглі б значна хутчэй, як гэта адбылося ў той жа Чэхіі, Польшчы, як гэта адбываецца ў Прыбалтыцы, выйсці з крызісу. Ну але ж... Кожны народ варты свайго ўрада.

(Старонка 5)

ЖЫЦЬ БУДЗЕМ?

ГАМОН, БРАТЦЫ!

Как это делается

В прокуратуру Брестской области
В Центральную избирательную
комиссию по выборам Президента РБ
В Брестскую областную
избирательную комиссию по выборам
Президента РБ

ЗАЯВЛЕНИЕ

Прошу вас дать правовую и юридическую оценку следующему факту: 17 июня 1994 года в деревне Добизно Каменецкого района Брестской области приехал заместитель председателя Каменецкого райисполкома Бурак и вместе с председателем участковой комиссии по выборам Президента РБ Чижевским собрали ветеранов войны, труда и Вооруженных Сил, вручили им конверты с надписью "От Председателя Совета Министров Кебича В.Ф.". В конвертах лежало по 60.000 рублей. После этого сразу им предложили проголосовать там же на месте, что и было сделано. Проголосовали в пользу Кебича В.Ф. Данный факт могут подтвердить Песецкий Антон Макарович и другие ветераны, а также Козел Евгений Иванович, проживающий в г.Бресте.

Считаю, что был грубо нарушен Закон "О выборах Президента Республики Беларусь", ст.34, где сказано, что за 10 дней до выборов может проголосовать только тот избиратель, который не имеет возможности в день выборов находиться по месту жительства.

Требую аннулировать результаты голосования в д.Добизно и наказать виновных, допустивших нарушение закона.

Член Брестской областной комиссии по выборам Президента РБ Г.И.САМОЙЛЕНКО
г.Брест, 20 июня 1994 г.

P.S. Такой подкуп избирателей за счет государственной казны за В.Кебича происходит повсеместно.

НЕ ПРАВДА ЛИ, изящный способ добывания голосов избирателей? Если собираетесь баллотироваться в Президенты, подбросьте нам еще несколько рецептов для политической кухни.

1. Разослать по дотируемым газетам телеграмму /1 шт./ за подписью зам.пред. Совмина с рекомендацией пользоваться сообщениями Белинформы при освещении предвыборной кампании. Затем высылать "Веснікі для райных газет" /правда, не все районки на них подписывались, но присылайте через почтамт всем за счет Совмина/, где из восьми, к примеру, информации три будут восторженно цитировать и славить В.Кебича /или вас/, одна М.Гриба, а остальные будут официальной информацией, которую и следовало рекомендовать к опубликованию.

2. Пообещайте военным повысить оклады и дать квартиры. Правда, солдатам этого не посулишь, но вы тогда агитируйте их, благо есть штатные должности воспитателей в погонах, объясните, что "дембеля" не будет, пока за вас не проголосуют. Другие кандидаты в казармы не проникнут.

3. На селе следует председателям колхозов предложить внести свой денежный пай в ваши выборы. Внесут. А потом пусть идут по хатам. /К примеру, нам позвонили и сообщили, что в деревнях Остромечье и

Рудавец местные власти чуть ли не в полном составе ходили по хатам с избирательной урной -- задолго до выборов -- и "у плечей таукали" голосовать за... Угадайте, за кого? За вас, если сумеете./

4. Не надо всех уговаривать, как /по упорным слухам/ в Столинском районе, где за правильный политический выбор дают 5 кг сахара и 5 кг гречки. Можно дешевле. В Ивановском районе /по упорным слухам/ обещают, что неправильно голосовавшие никогда уже не получат от колхоза ни коня, ни механизацию, ни сена.

5. Пенсионеров можно послать со списками ходить по квартирам и слезно молить за вас. Кого-нибудь да уговорят. /У нас в Бресте по ул.Карбышева ходили./

6. Старушки вышли из церкви сознательные, пероговариваются -- брестский священнослужитель /православный/ посоветовал им, за кого голос отдать. Святые слова, и все -- за вас. Не забывайте о Боге.

7. Директоров школ созовите "на ковер" и "накачайте" их, пусть агитируют, пусть припугнут несознательных педагогов, у них же в руках часовая сетка и расписание.

8. И вообще, не стесняйтесь. "Надо иметь чистую совесть, -- говаривал Ежи Лец, -- Не бывшую в употреблении".

А.МИКРЮКОВ,
наш соб.кор.

Ставки сделаны?

"Ставки сделаны, господа!" -- каждый субботний вечер возвещает в эфире канала Останкино басманный крупье интеллектуального казино "Что? Где? Когда?" Владимир Ворошилов. Ставки сделаны, господа... 23 июня, в четверг закрутили волчок большой президентской игры на Беларуси, и вы, уважаемые читатели, уже знаете, на какой цвет -- красный или бело-красно-белый -- выпадает выигрыш.

...Это странная игра, в которую болельщики одного из участников втянули всех остальных. Правила этой игры крайне субъективны и дают огромную фору этому самому игроку. Судьи, не в пример господину Борщевскому, хоть и регистрируют время от времени наиболее крупные нарушения правил, повлиять на ход состязаний просто не в состоянии. 10 миллионов зрителей этой грандиозной игры считают себя основными участниками, но это им только кажется. И все же, независимо от исхода состязаний платить по счету придется нам всем.

Бретендентов на пост Президента -- толь в толь как команда знатоков. К сожалению (или к счастью) каждый играет сам за себя, но тем не менее каждый готов в любой момент ответить на любой вопрос. Почему бы и нет: пока вертится волчок, вряд ли кто-то станет проверять правильность этих ответов.

Это уникальная игра с двойной системой ставок. Ставят игроки: на коммунистическую идею, на борьбу с коррупцией, на союз с Россией. В свою очередь мы, простые смертные, поставили на игроков, каждый в меру своих возможностей. Кто-то сыграл по маленькой, просто оставив в бюллетене для голосования фамилию одного из претендентов. Кто-то пошел ва-банк, устроив многомесячный телерадиобенефис наиболее перспективному игроку, и все же не абсолютному фавориту. И конечно же, размер выигрыша или проигрыша зависит от размера ставки.

А ставки уже сделаны, господа. Читая эти строки, вы знаете, кому достался выигрыш. Хотя, может быть игра 23 июня была только полуфинальной, и финал состоится через 2 недели. Возможно, большинство избирателей проголосовали против всех кандидатов. Зеро, господа, выигрыш казино -- такое тоже случается в азартных играх. А "казино" в данном случае -- это спикер белорусского парламента: именно ему по закону передаются функции президента в случае неизбрания главы государства. И тогда -- новая игра, новые участники, новые ставки. Что наша жизнь? Игра!

Иван КОБЗИК, "БМ".

КАНЦЫ Ё АГОНЬ?

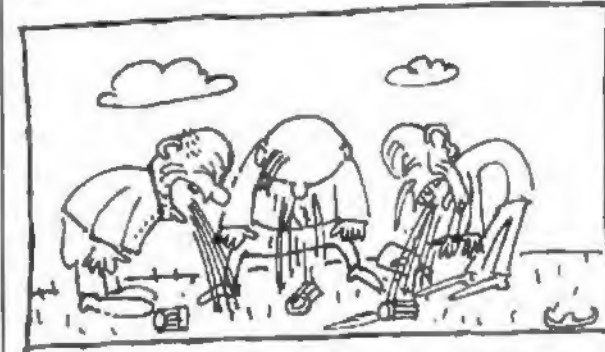
Апошні тыдзень перад выбарамі быў "багаты" на антымаральныя, антызаконныя, проста антычалавечыя дзеянні. Але тое, што давалася пабачыць нам, членам групы падтрымкі кандыдата ў прэзідэнты С.Шушкевіча, і сялянам лявёска Дзёрбічы ў Буда-Кашалёўскім раёне, -- ашаламляльна. За вёскай -- пляма былога вогнішча, прыкладна тры на тры метры. І навокал -- абгарэлыя, недапаленыя, прагартаныя ветрам старонкі кнігі Івана Герасюка "Рулетка ўлады".

Хто не чытаў -- шукайце і чытайце. Вогнішча ля Дзёрбічаў -- лепшы доказ таго, што змешчаныя ў кнізе факты аб карупцыі ў вышэйшых эшалонах улады сапраўдныя. І што карумпіраваная мафія не спыніцца ні перад чым, хаваючы "канцы ў ваду" /ці ў агонь/.

Часы, калі кнігі палілі на плошчах, чалавечтва называе цемрашальствам. Горка, але менавіта так вызначаецца і наш час. Колькі яму цягнуцца?

Юрый ВАРОНЕЖЦАУ

Не пайшло...

Мастак А. СТАЛЯРОГІ

Игры без правил

22 июня в полдень из управления Мингорэлектротранса позвонили во все депо и на конечные станции. Требовалось в срочном порядке расклеить в салонах троллейбусов листовки в поддержку В. Кебича. Приказ был отдан начальником управления Е.Д. Власко и начальником службы движения В.Н. Ковалевым. До этого они же категорично требовали не клеить в салонах ничего. А тут сорвали людей с работы, закрыт был учебный пункт по подготовке водителей. Все на агитацию! Возмущавшихся предупредили, что с 24-го при неподчинении на работу можно не выходить...

Н. ПРОКОПОВИЧ

Квадракола

Але зьянацку стрэлкі пераўтварыліся ў баявыя стрэлы і пазабівалі людзей. А хто застаўся жывы ці перанены, тыя ўцяклі з горада.

Бо стрэлкі шанавалі сваю ўладу. А, можа, у іх быў стрэлачнік, які кіраваў імі? Ня ведаю. Гэта ж толькі сон, які я, нібыта, прысніў.

Што да рэчаіснасці... У нашых гарадах таксама ёсць стрэлкі. Яны заклікаюць, раюць, загадаюць. Ёсць стрэлка на працы, якая прыходзіць і кажа:

"Калі не падпішаеш вось гэта..." Альбо: "Калі не прагаласуеш за вось гэтага..." А што такое "будзе кепска" вы ведаеце з майго расповяду пра сон. Ёсць стрэлка ў кожнай кватэры -- тэлевізар. Яна заклікае рабіць гэта і гэта і, наадварот, не рабіць гэта і гэта. Ёсць стрэлкі на высокіх трыбунах. Ёсць дробныя стрэлкі на мітынгах, на сходах. Усе ведаюць, як і што трэба рабіць. Мне. Вам.

Дык я вырашыў сёння ня слухаць іх. А лепей прыслухацца да

сябе. Бо потым будзе запозна, таму што яны, як у маім сьне, маюць уласцівасьць пераўтварацца ў баявыя стрэлы, і тады іх ужо ня спыніш. А я хачу жыць у сваім горадзе, у сваёй кватэры і рабіць тое, што мне падабаецца, тое, што я лічу патрэбным.

P.S. Вось бачыце, шануюныя чытачы, якая сумная "Квадракола" ў нас атрымалася гэтым разам. А тлумачыцца ўсё проста: сёння, калі я пішу ўсё гэта, на

вуліцы дождж, радыёстанцыя "БМ" няма, па тэлевізары апантанна разглядаюць асобных асобаў, якія хочучь зрабіцца прэзідэнтамі... А наўкоп усе насцярожана чакаюць выніку выбараў. І разлічваюць свае паводзіны ў тым ці іншым выпадку.

Махліва, вам лепей. Бо гэтая газета будзе надрукавана, калі вынікі будуць вядомыя. Зрэшты, махліва, вам і горш. Менавіта таму, што вам яны вядомыя, а мне яшчэ не. Таму што, можа, лепей пра іх і ня ведаць. Але гэта ўсё парадоксы знаходжання асобы ў часе, а размова была ў нас зусім не пра гэта. Размова йшла пра стрэлкі...

Квадраколер
Лявон ВОЛЬСкі, "БМ"

ДАВАЙЦЕ ўявім, што я прысніў сон. І ўбачыў у сьне горад, дзе жывуць людзі. І дзе паўсюль вісяць стрэлкі. Гэтыя стрэлкі ўказваюць людзям дарогу. І людзі прызвычаліся стрэлкам верыць. Бо так павялося спрадвеку. Праўда, каб сачыць за ўказальнымі стрэлкамі, трэба быць чалавекам уважлівым і сур'ёзным. А калі ты няўважлівы, калі ты, ідучы па вуліцы, чытаеш кнігу ці думаеш пра сваё, можа здарыцца бяда. Ты не заўважыш стрэлку. Ты пойдзеш ня ў той бок. А ў тым баку, куды ня ўказвае стрэлка, можна чакаць чаго заўгодна. Напрыклад, там можа йсці будаўніцтва, й ты звалісіся ў яміну й /ня дай Божа/ зломіш сабе шыю. Ці ты выйдзеш на шашу і цябе /гэтух/ 3 разы/задушыць машина. Таму амаль

зьявіліся розныя несур'ёзныя людзі -- мастакі, паэты, філэзафы, музыкі, акторы... Яны часцяком не заўважалі стрэлкі, чым і падлісвалі сабе вырок.

Зьявіліся таксама людзі, якія не любілі сабе адмаўляць у простых жыццёвых радасцях -- кінуць чарку, падазяляюцца да кабеты. Бо гэтыя радасці, зноў жа, прыводзілі да няўважлівасці.

Нават сярод уважлівых людзей зьявіліся ахвяры, занадта ўжо шмат разьвяслося стрэлак. І гэтак з кожным днём -- колькасць стрэлак павялічвалася, колькасць людзей памяншалася.

Тады людзі вырашылі прыбраць стрэлкі. Яны сабраліся /ня так ужо й шмат іх, праўда, застаўся/ дай пайшлі на стрэлкі вай-

Ало, гаварыце. Гэта -- "БМ"!

Дарагая мая "маладзёжка", прывітанне. Дзякуй вам вялікі, калектыў радыёстанцыі "БМ", за тое, што вы выпусцілі вашу газету "Беларуская маладзёжная". Прабачце, калі мой ліст сумбурны, я чалавек сціплы і сарамлівы, але нават у найпроставы ваш эфір калі-некалі, набраўшыся смеласці, дазвалялася.

Яшчэ раз выбачайце за пачуцці і сентыментальнасць, але хачу сказаць, што я плакала /а дакладней -- нема крычала/ ад пачуцця адзіноцтва, крыўды, бяссілля, немагчымасці што-небудзь змяніць пасля вашага алошняга выхаду ў эфір. Я прывыкла да вас, як да самых блізкіх, родных людзей. Вы з першых перадач распусцілі мне вочы, прачысцілі вушы і асвятлілі думкі -- я зразумела і сэрцам адчула сябе БЕЛАРУСКАЮ, я з першага кугання вучу сваю дачку Алеську /ёй два гады і тры месяцы/ па-нашаму размаўляць. З кожнай вашай перадачай я ўпэўнівалася і пераконвалася, што не трэба баяцца быць беларускай, бо іншага ў маім жыцці не дадзена, бо іншае -- гэта застацца бяспрыгодным "саўком".

І заўсёды, калі станаўлася страшна сярод атараючай нас сапраўднасці, я падтрымлівала сябе тым, што ёсць жа "БМ", яны так жывуць па-беларуску, да іх можна звярнуцца па падтрымку і хача б маральную дапамогу. Ваш астравок беларускасці даваў веру і сілу. І вось усё абарвалася. Але, вы ведаеце, дзіва. Сілаў душэўных з'явілася яшчэ больш. Я адчула, што ніколі не змагу быць тым, мінулым, чалавекам. Мая беларускасць адкрыла мне сэнс майго жыцця. І я думаю, што хоць цяжкавата будзе маёй Алесьцы сярод іншых, "нармальных" /лічы, рускамоўных/ дзятак, павінна жыць так. Мова павінна жыць жывым жыццём, а іначай -- праслэн на шчадкаў. Я і сама /у думках, а, бывае, і ў голас/ папківаю сваіх бацькоў -- зракліся, дзякую Богу, хоць не да рэшты.

Дарагая "маладзёжка", выходзьце газетай. І паведамляйце праз "Народную", іншыя дэмакратычныя выданні, што "БМ" жыве. Гэта да таго, што нумар "Беларускай маладзёжнай" купіла выпадкова, а колькі яшчэ людзей не ведаюць пра існаванне "БМ" у выглядзе газеты.

І яшчэ. Калі адзначалася 30-гаддзе радыёстанцыі, усе звонілі, віншавалі. Я таксама дазвалялася і, нібыта прадчуваючы, жадала вам ніколі не знікаць, заўсёды быць, існаваць, таму што для многіх, я ўпэўнена, вы адзіны духоўны сябар, аднадумца. Ваша маральная падтрымка неабходна вельмі многім, і мне ў тым ліку.

Хай бароняць і дапамагаюць нам людзі. Таму што Бог -- гэта людзі, усе мы. І дапаможам мы сабе і нашай Беларусі толькі самі.

Да сустрэчы, вяртайцеся і не знікайце насуперак усяму.

Ала ШЫШОНАК,
30 гадоў, інструктар
фікультуры.
Мінск

Катэгорычна трэба захарніць последние источники истины в белорусском эфире!

Толькі "Крыніца" і "Беларуская маладзёжная" былі яшчэ ў становішчы прывесці ўважлівае слухачаў да сапраўдных перадач. Іх праграмы былі не заўсёды беспспорны, но отличались гражданской позицией и высоким репортажным уровнем. Им бы выделить круглосуточный информационно-музыкальный канал -- и через одну-две недели все белорусские слушатели "Радио Рок", "Радио 18", "Авто-Радио" будут там. Иначе белорусское радио ждёт участь почившего белорусского телевидения -- смотреть же можно только кинофильмы. Никто не будет сейчас слушать коммуно-патетические, сюсюняво-счастливые, сохвожно-победные репортажи и отреставрированные передачи 70-х годов. Разуму надо одержать верх и не позволить победить моральному угодничеству и духовной ущербности.

С уваженнем

САЕВИЧИ,
МОЛОДАЯ СЕМЯ

"Пасьпяхова і плённа"

— менавіта такую адзнаку з боку ўдзельнікаў атрымаў семінар па абмену вопытам па барацьбе са злачыннасцю, наладжаны Беларускім згуртаваннем вайскоўцаў у адным з лясных масіваў Беларусі. Прадстаўнікі Дружын Рэгіянальнай Аховы і Бяспекі (ДРАБ -- частка БЗВ), з усяй Рэспублікі выказваючы сваю заклапочаннасць ростам злачыннасці адначасова пагадзіліся аказаць дзейную дапамогу ворагам міліцыі шляхам стварэння народных дружын (ДНД), -- такія структуры існуюць ужо ў сталіцы і некалькіх раённых гарадах.

Прэс-цэнтр БЗВ

Выбары --пад кантроль!

Грамадская Кантрольная Камісія была ўтворана па ініцыятыве Беларускага згуртавання вайскоўцаў на прыканцы красавіка. Напярэдадні 23 чэрвеня ў ГКК уваходзіла 18 палітычных партыяў і грамадскіх аб'яднанняў, якія падтрымлівалі чатырох з шасці кандыдатаў у прэзідэнты Беларусі: З. Пазняк, С. Шушкевіч, А. Дубко, А. Лукашэнка. Найбольш буйнымі арганізацыямі-удзельніцамі ГКК з'яўляюцца БНФ, БСДГ, АДПБ, БЗВ, ТБМ, БСП ды іншыя. ГКК дзейнічае без утварэння юрыдычнай асобы, бо амаль усе яе ўдзельнікі зарэгістраваны ў Міністэрстве юстыцыі.

Асноўнай задачай ГКК з'яўлялася і з'яўляецца кантраляваць дзейнасць ўдзельнікаў па наладжванню кантролю за вылучэннем кандыдатаў у прэзідэнты, за перадавыбарчай кампаніяй і семімі выбарамі. Дзяля забеспячэння дзейнасці ГКК утварыла групы па арганізацыйнай працы, па міжнародных сувязях і па апэратыўным рэагаванні на парушэнні. У ходзе працы ГКК усё

арганізацыі-удзельнікі адхінулі ў бок супярэчнасці, якія былі паніж некаторымі з іх, і пагадзіліся працаваць разам дзеля забеспячэння сапраўды дэмакратычных выбараў. Былі распрацаваны і разасланы ва ўсе раёны рэкамендацыі па вылучэнню грамадскіх назіральнікаў на выбарчыя ўчасткі, а таксама спісы найбольш верагодных парушэнняў. Былі вылучаны назіральнікі на выбарчыя ўчасткі, якія займаюць 75 працэнтаў тэрыторыі краіны і ахопліваюць каля 80 -- 85 працэнтаў выбаршчыкаў.

ГКК у сваёй працы неаднаразова звязвалася з Цэнтральнай выбарчай камісіяй. У большасці выпадкаў ЦВК прадстаўляла неабходную інфармацыю і тлумачэнні. Але, на жаль, шмат якія палажэнні Закона аб выбарах могуць быць тракваны розным чынам (па жаданню участковых камісій), і нават ЦВК не ўсе спрэчныя моманты ў стане растлумачыць адназначна. Мох тым асноўныя напрамкі працы і імкненні ГКК і ЦВК супадалі.

Пры падрыхтоўцы да выбараў ГКК заўважыла магчымасць запавольнення

біюлетэняў шмат дзе алоўкамі, магчымасць махінацыі з урнамі для папярэдняга галасавання і галасавання па месцы жыхарства і г.д. ГКК звярнула ўвагу на інфармацыю аб магчымым друкаванні фальшывых біюлетэняў.

ГКК таксама разаслала запрашэнні накіраваць міжнародных назіральнікаў больш чым у 40 адрэсаў і атрымала згоду на іх прыбыццё. Але своечасова не быў распрацаваны парадак рэгістрацыі міжнародных назіральнікаў, што не дазволіла прыехаць усім пажадаўшым. У выніку па запрашэннях ГКК прыбыла 25 міжнародных назіральнікаў. Для астатніх, якія прыехалі па дыпламатычных і міжнародных каналах, была прадстаўлена інфармацыя аб раёнах, дзе іх прысутнасць найбольш пажадана. Што ж тычыцца вынікаў працы ГКК у першым туры выбараў, то аб гэтым мы даведаемся праз некалькі дзён. Але 23 чэрвеня дзяжурныя тэлефоны ГКК не змаўкалі -- гэта нашы сябры і простыя выбаршчыкі тэлефанавалі аб мностве

вах парушэнняў, асабліва ў невялікіх, пераважна сельскіх, раёнах. Прыкладам, у Барысаве на выбарчым участку N 2 (старшыня Кокуць В.П.) не дапусцілі свечасова зарэгістраваных назіральнікаў, а старшыня участка адкрыта агітаваў за Кебіча. У Жлобіне не дапусцілі назіральнікаў у в/ч 26447.

Напярэдадні выбараў на пасяджанні ГКК з удзелам кіраўнікоў усіх арганізацый-удзельнікаў была падкрэслена згода захаваць ГКК і структуры кантролю на другі этап выбараў незалежна ад перамогі таго ці іншага прэтэндэнта. Гэта можна лічыць безумоўным поспехам працы ГКК. Дарэчы, аб аўтарытэце і уплыве ГКК сведчыць і тое, што ў некаторых раёнах з ёй супрацоўнічалі і прадстаўнікі камуністаў, якія ў ГКК не уваходзілі.

М. БІРУКОЎ, кіраўнік міжнароднай групы Грамадскай Кантрольнай Камісіі, намеснік старшыні БЗВ.

Гэта -- дыялёг з псыхіятрамі
Ф.ГАЙДУКОМ І Р.ЕЎСЬЦІГНЕВЫМ.
Гэта -- зноў дыялёг з т а б о ю!

Людзкая рака, закратаваная берагамі
гмахаў, цячэ па вуліцах. Ты таксама
кіруешься ў плыні ці супраць яе. Ты --
майстра гульні й таму накідваеш на сябе
гэткую ж маску абывацкасці,
з-за якое пільна ўглядаешся
ў твары ды сочыш за рухамі:
безыліч пахілых галоў, осу-
нутых плячэй ды спрэч невы-
разныя вочы -- гэта сьвед-
чаньне недавольнае стомы ды
безвыходнасьці. Ты з жудась-
цю канстатуеш і разам з тым
задаешся пытаньнем: маё
грамадства вымірае?! Потым
праз сотню крокаў цябе ма-
ланкаю прасякае думка, што
яно нават не а д ч у в а е
агоніі!

Але, варта табе толькі пас-
прабаваць вывесці іх са
стану сну, як ты пачынаеш,
што застаўся сам-насам з
раз'юшаным зьверам.
Бараніся!

Кар.: -- Як вы ацэньваеце
псыхічную атмосферу, якая
пануе ў нашым грамадстве?

Г.: Чалавек жыве ня толькі
ў фізычным асяродзьдзі, але
і ў сацыяльна-псыхалёгічным.
Гэта -- другі варунак яго
існаваньня. Сёньняшняе са-
цыяльна-псыхалёгічнае ася-
родзьдзё надзвычай кепскае.
З пункту гледжаньня
экалягічнае псыхалёгіі, мы,
псыхіатры, ацэньваем яго як
выжывальны калёпс. Сацы-
яльная і эканамічная крыза,
чарнобыльская бяда, адсут-
насьць псыхічнае адаптацыі
руйнаюць людзей. Гэта выра-
жаецца ў роўне людзкое
агрэсыўнасьці.

Е.: Павялічваецца коль-
касьць памежных адхіленьняў,
нэўрозаў, разбурэньняў асо-
бы. Павялічваецца колькасьць
алкаголікаў і наркаманаў.

Кар.: -- Людзі часта
атакаваліваюць псыхічных
адхіленьняў. Існуе пэўная лінія
паводзінаў, якія вы лічыце
нармальнымі. Чалавек, які
дасягнуў пэўных вяршыняў,
дасягнуў большага за ата-
чэньне, як па сынусоідзе,
прайграе ў іншых.

Г.: У грамадстве не зусім
правільна ўспрымаюць
душэўнахворых. На Захадзе
да іх ставяцца як і да астатніх
грамадзянаў. Тое, што чала-
век хворы, -- гэта не яго віна.
Да таго ж толькі частка хваро-
баў мае сацыяльную небясь-
печнасьць.

Е.: У масавай сьведомасьці
людзі блытаюць наяўнасьць
здараўня ці хваробы з сацы-
яльнай карыснасьцю ці шкод-
насьцю. Гэта розныя рэчы.
Чалавек можа быць абсалют-
на здравым, але забойцам. І
чалавек можа быць цяжка
псыхічна хворым, але надзвы-
чай сацыяльна карысным.

Кар.: -- Мы выйшлі на
стасункі гэнэі і псыхічных
адхіленьняў. Існуе пэўная лінія
паводзінаў, якія вы лічыце
нармальнымі. Чалавек, які
дасягнуў пэўных вяршыняў,
дасягнуў большага за ата-
чэньне, як па сынусоідзе,
прайграе ў іншых.

Е.: У сьведомасьці
большасць, чалавек, які пе-
расягнуў іх узровень, падаец-
ца ёй псыхічна ненармаль-
ным.

Так, безумоўна, сярод люд-
зей, якія ўнеслі больш за
іншых у навуку, мастацтва,
былі асобы з псыхічнымі
адхіленьнямі. Трэба ведаць, што адора-
ны чалавек выклікае да сябе асаблівую
ўвагу грамадства. Чалавек жа звычайны
-- мала чым цікавы паспальству. Відаць,
адсюль і бярэ пачатак распаўсюджаны
сярод насельніцтва погляд, што гэнэі --
гэта заўжды вар'яцтва!

Кар.: -- А ці можа нармальны чалавек
зь сярэдняй лініяй паводзінаў быць
гэнэі?

Е.: -- Безумоўна.

Г.: -- Ёсьць кніга "Гэнэі й
памышальніцтва". Там існуе тэза, што
гэнэяльнасьць і псыхічны захворваньні
стаяць побач. Таксама дасьледаваліся
гэнэялягічныя дрэвы гэнэяльных людзей,
і была зроблена выснова, што ў іх родзе

былі псыхічна хворыя людзі.

Е.: Погляд большасці на псыхічна
хворых людзей -- гэта адбітак
таталітарнае псыхалёгіі, ідэалёгіі, калі
любы чалавек, які чымсьці з табою
розыніцца, а тым больш, які вышэй за
цябе, -- успрымаецца чужаніцай, што

каў выкарастоўваць масавую сьведо-
масць людзей у сваіх патрэбах. Ці не
падаецца вам, што ў гэтым масавым
палітычным псыхозе кожная адметная
асоба пераўтвараецца ў зомбі, а людзі ў
натоўп?

Е.: -- Высокая ўнушальнасьць прыводзіць

адмоўныя рэакцыі.

Е.: -- Вельмі небясьпечная эмацыя-
нальная апэляцыя. Спрэчкі ідуць не паміж
поглядамі й тэорыямі, а паміж асобамі.
Адбываецца хуткі пераход на асобы. Гэта
таксама прыём: калі хочаш даказаць
няправільнасьць канцэпцыі, скажы, што
яе носьбіт пагань чалавек.
Далей, -- наклеюваньне яр-
лыкоў, цьверджаньне пра пры-
належнасьць чалавека да ідэі,
якую не падзяляе большасць
грамадства. І, як след, --
гэты чалавек ня можа мець
рацыі.

Кар.: -- Справа даходзіць
нават да цьверджаньняў пра
псыхічную ненармальнасьць і
сацыяльную небясьпеч-
насьць.

Е.: -- На жаль, і такое мае
мейсца.

Г.: -- Калегі з Масквы казалі,
што шэраг дэпутатаў --
сапраўдныя псыхічныя хво-
рыя. У ЗША працуе служба,
якая тэстуе на псыхічную бясь-
печнасьць асобаў, якія
збіраюцца заняць
дзяржаўныя пасады.

Е.: -- Размова нават ня
йдзе пра высокіх палітыкаў.
На Захадзе пачынаюць тэста-
ваньне нават зь дзяцінства.
Ня важна, ці вырасьце зь яго
палітык або чалавек любое
іншае прафэсыі.

На кожнай сацыяльнай
прыступцы чалавек шматра-
зова абсьледваецца ня толькі
на прадмет здараўня або хва-
робы, а нават на тое, ці па
сваіх псыхічных якасьцях, ха-
рактары, інтэлекце ён адпа-
вядвае сваёй прафэсыі. Гэта
гарантуе, што выпадковы ча-
лапек ня прыйдзе ў палітыку.

Кар.: -- Ці не падаецца вам,
што палітычны стан нашага
грамадства -- менавіта ён --
не дае магчымасьці право-
дзіць такія абсьледваньні?

Е.: -- Безумоўна. Гэта вы-
магае большае падрых-
таваньня людзей, якія
абіраюць сабе палітыкаў. Па-
куль у грамадстве ня зьявіцца
патрэба ацэнкі псыхічнае
нармальнасьці нашых
палітыкаў -- гэтага ня можа
быць у гэтай краіне.

Г.: -- Пры парлямэнце
павінна быць адмысловая
экспэртна-сацыяльная псы-
халёгія для ацэнкі некаторых
заканадаўчых актаў.

Е.: -- Абавязкова патрэб-
нае псыхічнае тэставанне на-
шага парлямэнту!

Кар.: -- Сьмерць за ідэю --
гэта нармальна, ці гэта --
паталёгія?

Е.: -- Такая пастанова пы-
таньня вынікае са збачэньня
сыстэмы каштоўнасьцяў, якая
шмат гадоў укладвалася ў
галовы людзей. Калі ідэя
ставіцца вышэй за чалавека,
-- гэта сацыяльная паталёгія.

Я лічу, што асноўная
каштоўнасьць -- гэта чала-
век! А ідэі існуюць для чала-
века.

Кар.: -- А калі чалавек сьве-
дома йдзе на гэта?

Е.: -- Гэта пытаньне ова-
боднага выбару чалавека: як
распарадзіцца сваім жыць-
цём.

Кар.: -- Ці ўласьцівы на-
рмальнаму чалавеку сьведо-
мы крок да сьмерці?

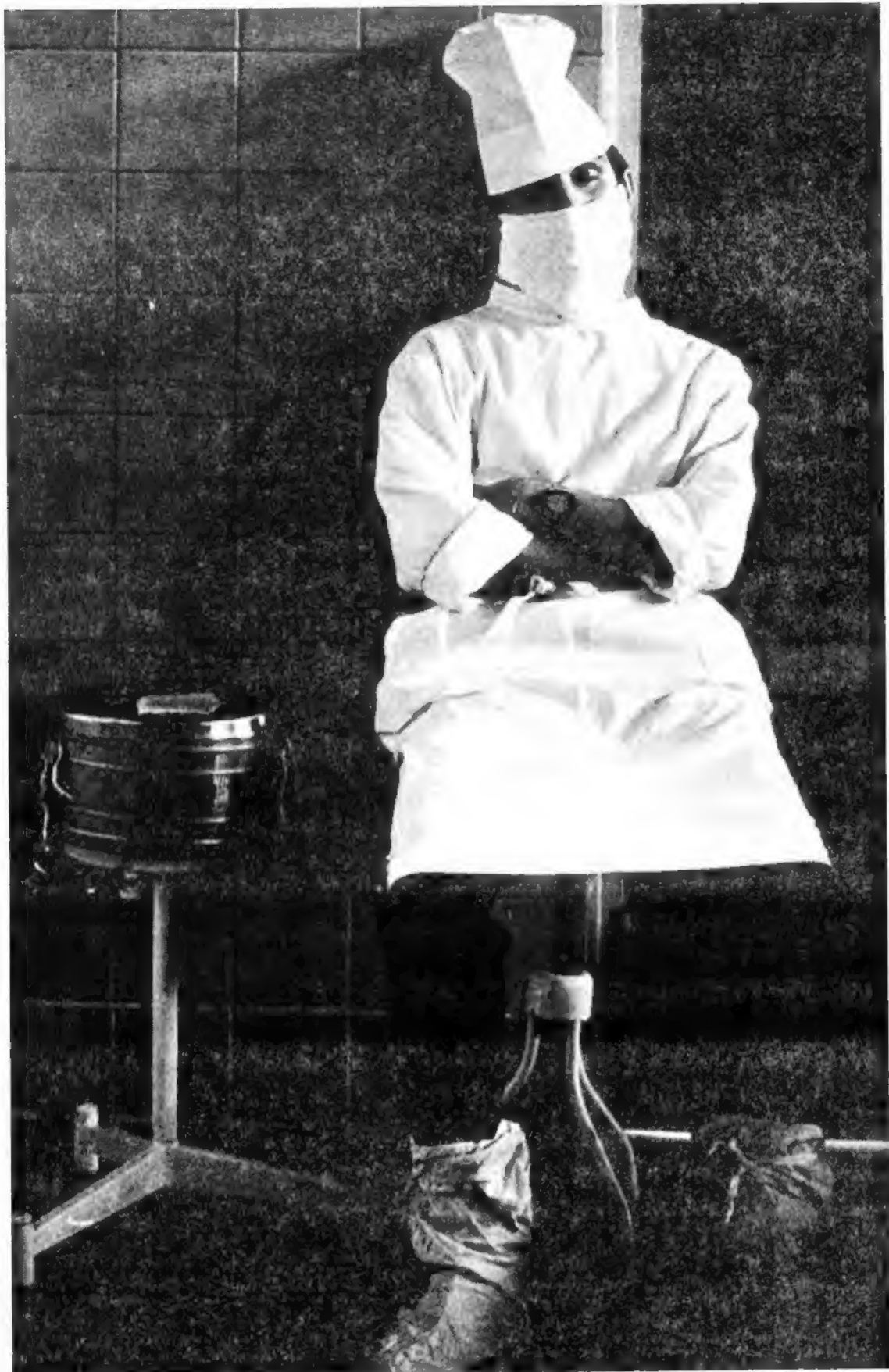
Е.: -- Прырода спыняе чала-
века ў яго дзеяньнях, якія су-
пярэчаць яму як біялягічнаму
віду. Ёсьць магутны інстынкт
самазахаваньня. Таму, калі
ён псыхічна здаровы, яму
вельмі цяжка пайсьці на сьмерць ад-
вольна.

Але часам гэта можа зрабіць і здаро-
вы чалавек, але ён павінен пераступіць
праз сваю біялягічную сутнасьць.

Інстынкт самазахаваньня! Адладжа-
ны мэханізм абароны ад імгненна за-
вершанага суіцыду! Але, дазволь, я
пасмяюся, не па-элому, натуральна. Я
думаю, Ты бачыш, што наўсцяж мы
назіраем відочныя праявы паступовага
м а с а в а г а самагубства, самагубства
н а ц ы і! Тады пра што размова? Хто з
нас больш нармальны? Мы ці ЯНЫ?
Адно шкода: баюся, што адказ хутка
можа ўжо ня мець значэньня.

Алесь ДАЙНЕКА, "БМ"

ХТО З НАС НАРМАЛЬНЫ?

аўтаматычна выклікае да яго нянавісьць.
Чалавек у сацыяльным пляне цэнны ня
тым, чым ён падобны, а тым, што яго
адозьнівае ад іншых!

Так што не сьпяшайся абуджаць іх ад
сну, -- спаткаеш нянавісьць! Хаця, эрэш-
ты, можа быць, я памыляюся, бо ты
нясеш с в о й крыж, а ня йм дадзена
пачварнае падабенства яго. ЯНЫ хочуць
жыць статкам. Ты ж хочаш даць ім ЕД-
НАСЬЦЬ! Але, ведаеш, ЯНЫ не
прызываліся да таго, ш - йм можна
проста аддаць. ЯНЫ прызываліся да
гвалту! Паглядзі, хто сёньня торгае
марынаткамі.

Кар.: -- Яхачу пагутарыць пра сустасункі
палітыкі й псыхалёгіі. Палітыка ставіць
сабе за мэту пры дапамозе пэўных срод-

да таго, што палітычны авантурыст можа
павесіць натоўп у любым накірунку. У
натоўпе чалавек можа зрабіць тое, на
што сам бы ніколі не пайшоў.

Сацыяльна-палітычныя з'явы, якія мы
назіраем, -- гэта масавае імпрэтыўнае
ўзьдзеяньне. Як правіла той, хто
ўзьдзеінае, мае вузкакарысьлівыя мэты.
Гэта разлічана на некратычнасьць люд-
зей. Якія прыёмы выкарыстоўваюцца?
Вы павінны мне верыць, таму што я
правы. Апэляцыя йдзе толькі да эмоцыяў
ды пачуцьцяў людзей.

Кар.: -- Як вы ацэньваеце псыхічную
атмасфэру, якая пануе ў нашым парля-
мэнце?

Г.: -- Мы ня ў праве даваць ацэнку, але
некаторыя дыскусіі выклікалі ў людзей

КРИМИНАЛЬНАЯ ЛИХОРАДКА ПОСЕТИЛА:

БРЕСТ. где руководитель районного объединения "Сельхозхимия" Н.Дугельный продал за рубеж 10 тысяч тонн аммиачной селитры. Не то чтобы у самих завалились, но частью оплаты стали 17 автомобилей ВАЗ-2109 и один Мерседес-190. Почти все машины были проданы по удивительно низким ценам ответственным работникам Советов, милиции, прокуратуры, таможи и другим "нужным" в хозяйстве людям. Недавно созданная следственная группа по борьбе с коррупцией и организованной преступностью взяла да завела уголовное дело на этих "умельцев". Скандал разрастается, кто-то (в том числе и из Минска) пытается его погасить, а началось все со скромного письма рядовых тружеников. Не поделились с ними, машин не хватило.

БАРАНОВИЧИ. Здесь вспылк конфуз с платиной. Соответствующими органами задержаны два инспектора ИДН Барановичского ГОВД — ст. лейтенант В.Шода и капитан В.Колпак. Им инкриминируется, что в июне 1993 года они изъяли безо всякого протокольного оформления 80 граммов платины у гр.Ч. В тот же день благодарный металл был передан посреднику — менее благородному, потому что он продал товар литовскому "купцу" за 1000 долларов, а вручил друзьям-милиционерам всего по сотне "зеленых". Теперь они рассказывают об этом следователю.

ЛУНИНЕЦ. Там и так нервы на пределе в связи с конфликтом мэра города К.Негрия и местной межрайпрокуратурой. (Депутатская неприкосновенность с Константина Ивановича уже снята, так что у него другие заботы.) А тут еще начальник ГПО ЖКХ попался, Н.Ракович. Взяли его через пятнадцать минут после получения миллионной взятки. Дело простое: сначала расторг арендный договор с коммерсантом, а потом пообещал восстановить. Но не даром. И очень не даром, надо полагать, ведь в трехэтажном особняке при обыске нашлись 800 долларов, пять газовых плит, много облицовочной плитки. Кроме того, Н.Ракович еще одним дом построил в Лунинце, два автомобиля имеет. Тут-то и посетил город Генеральный прокурор РБ Василий Шолодонов. На людях никого не бранил, официальных санкций не применял, но, ходят слухи, взгрел-таки сотрудников прокуратуры за упущения в работе. А какие? Воля ваша, читатель, чем-то не тем увлеклись отдельные представители "слуг народа", а также его защитники. Может, учили их так?... Кстати, об учебе: в том же Бресте...

... "Дурфак" гуляет. Это студенты спортфака Брестского педагогического института получили дипломы о высшем образовании. Наследники Песталоцци и Сухомлинского в ночь на сатанинский понедельник 6 июня буквально разнесли пятый этаж своего общежития. Народ крепкий, знает ли, кровати металлические в узел завязаны. И никто им не помешал. Как никто не помешает пополнить ряды педагогов, милиционеров, таможенников и... рэкета. По слухам, между прочим, "халяжное" поступление на этот факультет стоит полторы тысячи долларов. Но зато и результаты!

А.МИКРЮКОВ,
наш соб. корр

ГАМОН, БРАТЦЫ!

Пушкін -- раз, Пушкін -- два...

люком — 15 красавіка была прэм'ера — трагедыя Уільяма Шэкспіра "Кароль Лір". Так што ўжо тры рэчы я ў гэты горад прывёз.

КАР. Вітэбск мае вялікую гісторыю. Наколькі маладыя мастакі гэтага гораду працягваюць працу Малевіча, Шагала?

ПУШКІН: У Вітэбска заўсёды былі традыцыі, яны нават захоўваліся ў эпоху стагнацыі і таталітарызму. У 1914 годзе тут пачала працаваць першая прыватная школа малевання Пэна. Яна дала Шагала. Шагала зрабіў у гэтым горадзе самую вялікую сваю працу. З 1919 і па 1924 год тут працавалі такія майстры, як Малевіч, Дабужынскі, Ермалява, таксама наезджаў і Каньдзінскі. Потым, пасля разгрому гэтага авангардыскага руху і ўсталявання таталітарнага рэжыму Сталіна, мастацтва працягвала захоўвацца — існаваў Вітэбскі мастацкі тэхнікум, адзіная сярэдняя спецыяльная ўстанова, якая давала мастацкую адукацыю на тыя часы на Беларусі. Яна выпускала шэраг мастакоў — Ахрэмчык, Азгур, Целіханаў, якія склалі вось гэтую клясыку сацыялістычнага рэалізму. Пасля вайны да 75 году, да з'яўлення тут такога неформальнага суполкі маладых мастакоў "Квадрат", ішоў развіццё сацыялістычнага рэалізму — самы небяспечны і ўпадочны перыяд у мастацкім жыцці горада. З 75 году маладыя пачалі рабіць свае выставы, асабліва "Квадрат", які праславіўся па ўсім тагачасным Савецкім Саюзе і меў выставы ў

Гішпаніі. А з "перабудовы", я мяркую, пачаўся новы этап — постмадэрнізм. Ён пачаўся з 90 году, калі прыехаў сюды я і прывёз самых лепшых беларускіх сучасных мастакоў, якім 30-32 гады. Я маю на ўвазе іхнія працы. Цяпер у мяне ёсць калекцыя, якая налічвае дзесьці 20 твораў усіх нашых беларускіх мастакоў, якія складаюць пэўны накірунак апошняга перыяду. Можна, ён і завецца тупіковы, але гэта постмадэрнізм. І цяперачы створаная мною галерэя — гэта зусім іншая структура, чым Дзяржаўны мастацкі музей ці проста выставачная зала. Яна робіць прыватную ініцыятыву ў сучаснай форматарчасці. Я думаю, што пакуль я буду жыць у гэтым горадзе — Бог дасць здароўя — і зарабляць грошы, то ўсе грошы я буду траціць на тое, каб рабіць сённяшні дзень у Вітэбску.

КАР. Адвечная праблема гледача, слухача і г.д. Напэўна, калі да вас у галерэю прыйдзе непадрыхтаваны наведвальнік, вы, мякка кажучы, ня знойдзеце паразумення...

ПУШКІН: Я ганаруся тым, што галерэя існуе як экспэрымэнт. Чаму? Можна быць у нашым грамадстве вольным толькі тады, калі ты сам за гэта плаціш. Я сам, што зарабляю — тое трачу на галерэю. Таму я ганаруся тым, што ўваходны квіток каштуе 300 рублёў, бясплатна могуць наведаць галерэю студэнты, інваліды, пенсіянеры ды беспрацоўныя.

Працы. Выстаўлены ў мяне, ня маюць камэрцыйнага попыту, я не

выстаўляю тое, што можа прадацца, — прыгожыя краявіды, распісныя яйкі. Натуральна, што часам не разумеюць, некаторыя заходзяць, пасля кажучы: "Я дарэмна зайшоў, вярніце мне трыста рублёў". Мы так падлічылі, што ў месяц галерэю наведваюць за грошы чалавекаў 70, гэта дзесьці 21 тысяча рублёў прыбытку. А каб арганізаваць гэтую выставу, я сам заплаціў 2 мільёны рублёў. Таму я ведаю, што гэта пакуль не прынясе ніякіх дывідэндаў, акрамя гонару і аўтарытэту змагара за чыстае мастацтва, мастацтва дзеля мастацтва... Я на адкрыцці сказаў людзям: "Людзі, я ведаю, што вам не патрэбны гэтыя экспэрымэнты і мастакі... Але я адчыняю гэту галерэю і хачу сказаць: і нам глядчы не патрэбны". Мы самі для сябе, як кажучы — у кайф, робім гэтыя выставы. Але была тут адна мастацтвазнаўца. Яна здзівілася, як можна наладзіць такую маленькую галерэю на 15-20 работаў і быць такім свабодным. Вось для гэтых глядачоў мая галерэя! Я вельмі горды чалавек, таму не магу хадзіць да тых людзей, якія не разумеюць мастацтва, і вымольваць нейкія калейкі. Лепей самому зарабіць грошай і зрабіць, напрыклад, свята жалеза і ржы, выставіць там нейкія рэчы мастацкае іржы. Гэта было б выдатна. І быць свабодным.

І гэта сапраўды выдатна — быць свабодным. Бо толькі тады можна абраць, быць ці ня быць. У інімшым выпадку нічога не застаецца, як тролькі сядзець і чешыць сябе думкаю, што ты маеш права выбару, што ад цябе залежыць зрабіць нешта для сябе. Хаця насамрэч гэта адсутнасць у цябе прагі Свабоды з вялікай дасканаласцю карыстаецца нехта інішы.

Свабодны і вольны мастак
Аксана ВЕЧАР

Палітычны шарж

Граф- "изобретатель"

Неугомонный человек граф Александр Прушинский. Уж очень хочется Александру Ксавьевичу стать первым Президентом Беларуси. И граф, похоже, нашёл ход. Как сообщили Белинформ из графского пресс-бюро, каждый, кто, принимая участие в выборах, напишет на бюллетене большими буквами "ГРАФ", получит от Александра Прушинского по 35 долларов США. Правда, не сразу: Александр Ксавьевич обещает вручить вознаграждение только после того, как станет президентом, а точнее, в течение 77 дней после избрания.

Как граф сможет проверить, кто из избирателей поддался на долларовую приманку? И здесь вариант предложен: избиратель должен унести с собой свой бюллетень. Без ответа остается лишь один серьезный вопрос: как отнесется к инициативе Прушинского Центризбирком? Ведь, если отбросить в сторону шутки, по большому счету граф фактически призывает к срыву выборов. А это, насколько известно, никак не вяжется с законом.

Белинформ

Сяргей ЗАКОННИКАЎ:

Ваш голас будзе гучаць!

У жніўні 1991 года ў адным са сваіх артыкулаў я пісаў пра тое, што наша агрэсіўная пракамуністычная наменклатура пасля правалу пугача не супакоіцца, што яна на нейкі час прыціхне, а потым пойдзе ў наступ, каб зрабіць незалежную Беларусь "бананавай" рэспублікай з усімі яе пачварнымі атрыбутамі. Гэты працэс пачаўся. Першае, што робяць у такіх выпадках уладныя структуры, — затыкаюць рот тым, хто нясе людзям слова праўды. У нашай інфармацыйнай прасторы, якая да гэтага часу не стала беларускай, а застаецца савецка-расейска-імперскай, такіх дэмакратычных, няскораных газет і часопісаў, радыё- і тэлеперадач ёсць нямат. Сярод іх вызначалася сваёй прынцыповай пазіцыяй, шчырасцю, сумленнасцю і непадкупнасцю радыёстанцыя "Беларуская маладзёжная", якая справядліва карысталася папулярнасцю ў народзе. А для ўладных чыноўнікаў яна заўсёды была як костка ў горле. Мы ведаем, які жорсткі цензурны нагляд праходзіла кожная перадача маладых журналістаў, але працавалі яны высокапрафесійна, таленавіта, бліскуча.

І вось пад выглядам рэарганізацыі радыёстанцыя "Беларуская маладзёжная" закрыта, яе калектыву звольнены. А чаму? Ды проста таму, што асмеліваліся крытыкаваць урад і яго кіраўніка. У цывілізаваных дзяржавах, калі ёсць падставы, журналісты могуць крытыкаваць кожнага: прэзідэнта, прэм'ер-міністра, урадавых чыноўнікаў і г.д. Але ніколі ў іх рука не падымецца на незалежнасць сваёй краіны, на дзяржаўныя атрыбуты. Яны адразу ж трапляць пад суд. У нашым грамадстве абсурду ўсё наадварот. Сродкі масавай інфармацыі ўзялі ў сваё ўладнае бонзу і паралельна некалькі гадоў з дня ў дзень ваююць супраць дзяржаўнасці, незалежнасці Беларусі, абражаюць, аплёўваюць дзяржаўныя сцяг, герб, мову. Чаму ж за такія антыдзяржаўныя дзеянні не закрыта ніводная газета, ніводная перадача, не пакараны ніводны журналіст?

Чаму ўрад і Вярхоўны Савет не рэагуюць на тое, што ў інфармацыйнай прасторы Беларусі дзейнічаюць радыё- і тэлекампаніі суседняй дзяржавы, якія апрацоўваюць, аблаваўваюць у прарасейскім імперскім духу нашых грамадзян, умешваюцца ва ўнутраныя справы незалежнай дзяржавы? Дзе хоць адна заява пратэсту супраць правакацыйных выпадкаў,

якія ў апошні час сталі асабліва беспардоннымі і нахабнымі? Іх няма і не будзе. Таму што ўсё гэта выгадна ўраду, які патурае раскрананню народнага багацця, загання нашую дзяржаву ў тупік, хоча зрабіць яе калоніяй Расіі.

Невыпадкова, што закрыццё радыёстанцыі "Беларуская маладзёжная" адбылося ў самы кульмінацыйны момант кампаніі па выбарах Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Ад таго, хто стане ім, многае залежыць. Для звычайных людзей гэта проста час разумнага выбару. А для карумпіраваных уладных структур — пытанне жыцця і смерці. Каб утрымацца ў сваіх крэслах, за якія яны чапляюцца рукамі, нагамі і зубамі, пачаўся цынічны, непрыкрыты наступ на дэмакратычных журналістаў.

Зразумела, што ў таталітарным грамадстве кожны адрабляе той кавалак пірага, які адломваюць яму "сильные мира сего". Міністры — свае пасады, кіраўнікі стратных прадпрыемстваў, калгасаў і саўгасаў — магчыма, даўжэй працягнуць сваё існаванне, пенсіянеры "вялікага значэння" — купецкія падачкі ўрада. А вось паслугачоў-журналістаў, якім перападаюць толькі косткі і крошкі з панскага стала, мне шкада. І трэба ж за такія жабрачы пачастунак ды так старацца! Непрыемна, брыдка чытаць падхалімскія опусы ў газетах, глядзець на ліслівыя, салатжавыя твары, слухаць сюсюканне вядучых тэлеперадач, прысвечаных сённяшняму ўладару. Панове прыдворныя журналісты, раю вам хоць зрэдку, ды кідаць вокам на сябе ў маніторы. Можна, гэта дапаможа вам не губляць элементарнай прыстойнасці.

Я звяртаюся да творчай інтэлігенцыі, да ўсёй дэмакратычнай грамадскасці Беларусі з просьбай: "Давайце ўсе разам падтрымаем таленавітых, сумленных людзей, абаронім "Беларускую маладзёжную"! Гвалт над дэмакратычнымі журналістамі трэба спыніць. Бо за гэтым, калі мы будзем маўчаць, наступіць яшчэ страшнейшае.

Упэўнены, што праз нейкі час людзі Беларусі зноў пачуюць знаёмыя пазыўныя "Беларускай маладзёжнай". Ваш голас, шануюныя калегі, слаўныя дзяўчаты і хлопцы, будзе гучаць!

Пад знакам "Ч"

Алесь ДАЙНЕКА ("БМ"):

ПЯКЕЛЬНЫ ВАГОНЬ У ЗОНЕ СЬМЕРЦІ

Змрок дабіваў дзень сваім пачварным склюдам, і толькі зрэдку далёкі небакрай разрываў крывавае сполахі, пакідаючы гэтыя ж лісягі на нашых думках. Мы ехалі моўчкі, бо тысячы кілямэтраў па зоне не давалі нам права на марныя словы. Мы ехалі моўчкі, бо ззаду даносіўся енк яшчэ жывое прасторы. Мы ехалі моўчкі, бо наперадзе нас чакала валадарства сьмерці, якое мела сваё...сэрца. Але гэтага мы яшчэ не ведалі...

Наўсцяж, колькі магло ахапіць вока, прасторыліся палі, на якіх сымбалам залусцыненія гойдаўся пад веснавым вятрыскам летаўні быльнэг. Не было чуваць птушынага гоману, што спадарожнічае абуджэнню прыроды, бо тут ёй ужо ня суджана абудзіцца. Прырода! Яна, бы апошні вяртавы, у глыбіні сваіх нетраў хавала ад хцівага чалавечага розуму начыньне свайго й нашага разбурэння, імя якому — РАДЫЦЫЯ! Але чалавек у сваёй неадоўжнай празе панавання выцягнуў сьмерць на паверхню! Выцягнуў, саманадзейна спадзеючыся панаваць і над ёй. Гэта сталася апагэем! Грымнуў выбух, і адзін сьвет падзяліўся на два! Цемра вырвалася з пачварных сутарэнняў, і ўжо не было шкадавання да тых, хто ўкленчыў. Чорная пошасць пачала паглынаць бяжывінных, але яна дагэтуль не крапае злучэнняў. Яны, забойцы, схаваліся за мурыні ўлады...

І тут я рэзка вырываўся, дакладней, нешта вырвала мяне са сьвету маіх думкаў. Я зірнуў у вакно машыны. Відарыс застаўся нібы тым жа, але... Я ўбачыў, як сям-там пачала гарэць зямля! Праз мяне электрашокам прайшла думка — да чацвёртага энэргаблёку блізу 40 кілямэтраў! Лёгка й пшчотны веснавы вятрыска, увабраўшы ў сябе сіберны моц радыяцыі, ператварыўся ў нябачны сьмяротны сьмерч! Я сутаргава спрабаваў уцяміць, ХТО мог запаліць гэты пякельны вагон? Чыя злая воля праз колькі гадоў пасля аварыі захацела зноў разарваць саркафаг і выпусціць сьмерць на паліванне? Але я шчэ ня ведаў, што чакае нас наперадзе.

Яшчэ праз колькі кілямэтраў, а мы набліжались да апошняга КПП, адкуль да Чарнобыльскае АЭС напасткі было роўна 20 кілямэтраў, я з жудасцю ўбачыў, што зямля, якая дагэтуль гарэла толькі плямамі, палае паўсюль! Увесь навакольны абшар пераўтварыўся ў мора вагню, на мяккі якога бегла шаша. Гэта была дарога ў пекла!

Мы пад'ехалі да КПП. Калючы дрот. Брама. Празь сьвядомасць прайшлі апакаліпсычныя карціны Босхад "Сталкэр" Таркоўскага. Розум сьвідравала думка, што за калючым дротам хаваецца існасць, без праходжання празь якую мы ня зможам перакроцьць мяжу ў наступнасць. Угадаліся і апошнія дні Пампіі, калі пасольства ўпарта глядзела пад ногі, забыўшыся на перасьцярогі нябёсаў. І яшчэ падумалася пра сьмерць, бязбоязі, — праўда, наколькі гэта магчыма для чалавека.

З будынку побач з брамай выйшлі двое вяртавых, якія зірнулі на нас зь нямым здзіўленьнем: што робяць тут, у валадарстве цемры і ў час цемры гэтыя людзі? Размова зь імі йшла пад суправаджэньне музыкі вагню, які буяў наўсцяж. Яны не баяцца сьмерці, бо ўжо доўгі час жывуць (як гэта парадасальна гучыць!) побач з ёй. Яны ўжо ня змогуць вернуцца ў наш сьвет такімі ж, якімі прыйшлі сюды, у зону сьмерці. Зьдзічэлыя ваўкасабакі ды груганы сталі бадай што адзінымі йхнімі гасьцямі. Але ад гісторыі, якую яны распавялі, сапраўды здрыганулася сэрца. Тут, зусім побач з зонай сьмерці, ёсць яшчэ адзін жыхар, дакладней, жыхарка (праўда, не трымае гэта адзначыць, пра яе далейшы лёс я ня ведаю нічога, бо гэта было год таму). Гэта — бабуля, якая жыве адна ў закінутай хаце, і якой яны час ад часу прыносяць ежу. Ёй ужо абсалютна непатрэбныя ўхвальныя прамовы нашых чыноўнікаў пра пасьпехі ў барацьбе з наступствамі катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. Ёй не патрэбныя абяцанкі ўраду пра павышэньне кампэнсацыяў. Яна ведае, і яна ўвасабляе сабой кошт гэтых словаў.

Мы не сустрэліся зь ёю, бо была глыбокая ноч. Мы не даведліся, што трывае яна ў сваёй скатаванай душы. Адзінае, пра што я магу толькі здагадацца, — гэта жаданьне жыць на с в а ё й зямлі, нават нягледзячы на тое, што гэтую зямлю ў яе забралі, забралі тыя, хто сёння сядзяць, надзеяна схававшыся ў сваіх кабінэтах,

схававшыся ад народу, але па-ранейшаму прамаўляючы ад ягонага імя. І сёння, адчуваючы, што зямля пачынае гарэць і ў іх пад нагамі, яны што ёсць моцы спрабуюць захаваць сваю ўладу, каб усіх нас зрабіць жыхарамі зоны сьмерці.

Мы стаялі й слухалі голас вагню. Гэта быў крык тых, на каго наплявалі, у каго забралі права на жыццё (як мы даведліся, быльнэг падпальваюць мясцовыя жыхары, якім ужо няма чаго губляць, якіх так пачварна ашукаў сённяшні ўрад). Гэта быў крык апраметнае!

Потым мы (я й мой калега Віталь Сямашка) наблізіліся да самага вагню й пачалі казаць у мікрафон словы, якія, і мы дагэтуль у тым упэўненыя, ішлі не ад пачварнага розуму, які прывёў нас да чарнобыльскага Апакаліпсысу, а ад сэрца. Мы пачалі прамаўляць, і раптам побач з намі ў неба рынуўся вялізны вогненны слуп, бы зямля пачула й пацвердзіла жудасны сэнс таго, што адбываецца. Пасьля таго, як мы змоўклі, вогненны слуп вакамгненна аціх. Мы стаялі ў зачараваным здраньчэньні, а як толькі апрытомнелі й пачалі гаварыць зноў, вогненны сполах зноў узьвіўся ў неба. І мы зразумелі, што зона сьмерці мае сваё... сэрца!

Адчуўшы гэта, я ня мог не задацца пытаньнем, а ці маем сэрца й пачуцьці мы? Тыя, каго непасрэдна не крануў чарнобыльскі вір? Ці маем мы права на жыццё, калі паслужыма дазваляем заганаць сябе ў зону сьмерці й маўкліва ўдыгаць тым, хто прагне гэта зрабіць?

Мы пакідалі зону сьмерці, але мяне не пакідала адчуваньне, што яна таксама бяжыць разам з вагнём за нашымі плячыма. Мы пакідалі зону сьмерці й пакідалі ў ёй часцінку сябе. Мы пакідалі зону сьмерці, каб крочыць да жыцця. Але ці ня будзе зона сьмерці крочыць за намі заўжды?

*Інфармацыйна-адукацыйны цэнтр
праблем самкіраваньня*

**пры Беларускам Рэспубліканскім Фондзе
Падтрымкі Дэмакратычных Рэформ імя Л. Сапегі**

220100 Рэспубліка Беларусь, Мінск, вул. В. Харужай, 13-416
Тэлефон: 0-172 34-37-91; Факс: 0-172 34-37-91

Предприятие изготавливает и реализует детали из меди и медных сплавов, изготовленные методом порошковой металлургии: коллекторы электродвигателей, уплотнительные кольца к задвижкам ДУ-80, ДУ-100, детали фурнитуры. Тел. (0172) 393-057.

КАРБАЛЕВИЧ ВАЛЕРИЙ ИВАНОВИЧ,
кандидат исторических наук:

ПРЕЗИДЕНТСКИЕ ВЫБОРЫ КАК БАРОМЕТР ГРАЖДАНСКОЙ ЗРЕЛОСТИ

(Продолжение, начало см. "БМ" N1)

Во-вторых, в недавнем интервью газете руководитель Инициативной группы претендента Булахов заявил, что они видят кандидата на должность премьера Линга. Бывший руководитель Госплана, нынешний министр экономики, один из главных столпов провальной экономической политики Кебича будет продолжать прежний курс, но уже под руководством Лукашенко. Вот это обновление! Вот это борьба со старой некомпетентной бюрократией!

В-третьих, известно, что интеллигенция относится к Лукашенко, мягко говоря, иронически. Его поддерживает в основном самая люмпенизированная часть населения, замороженная рецептами простых решений сложных проблем. И даже если предположить, что Лукашенко каким-то чудодейственным образом, под влиянием команды встанет на путь реформирования экономики и политической системы, то возникает вопрос: на поддержку какого электората он может рассчитывать. Политик, избранный Президентом голосами антирыночно настроенной части населения, не сможет проводить серьезные рыночные реформы, даже если захочет. Избиратели Позняка и Шушкевича его поддерживать не будут.

Новиков и Дубко представляют вчерашний день Беларуси. Они не имеют ни конструктивных идей, ни профессиональных команд. Вся их программа предусматривает замораживание нынешней кризисной ситуации ("нет" приватизации, аграрной реформе, вообще рыночным преобразованиям, "нет" независимости Беларуси и т.д.). Ско-

рее всего они являются подставными фигурами и снимают свои кандидатуры в пользу Кебича.

Что касается программы главы правительства, то вся она построена на грандиозном обмане. Прежде всего, официальная пропаганда убеждает народ, что благодаря премьеру экономика Беларуси находится в нормальном состоянии ("сохранена управляемость") и даже в лучшем, чем в других странах. Но обратимся к цифрам, которые красноречивее слов. Средняя зарплата в Польше составляет свыше 200 долларов, в государствах Прибалтики — около 100, в России — около 75, и в Беларуси меньше 20 долларов. А в конце 80-х гг. уровень жизни во всех перечисленных республиках был примерно одинаков. И заявления главы правительства о том, что мы не будем ускорять реформы, означает, что мы не будем спешить выходить из кризиса.

Главная козырная карта Кебича — договор с Россией о единой рублевой зоне как чудотворная панацея для белорусской экономики. Это самый большой пропагандистский мыльный пузырь в новейшей истории Беларуси.

Во-первых, есть очень серьезные сомнения в том, что зона когда-нибудь вообще осуществится. Пропагандистская машина Совмина вводит в заблуждение население, утверждая, что договор об объединении денежных систем (правильнее было бы сказать о вхождении Беларуси в денежную систему России) подписан. На самом деле на сегодняшний день без пункта о фактической ликвидации Национального банка Беларуси имеющиеся документы — не более чем протоколы о намерениях.

Против подписанного Кебичем варианта договора выступает не только председатель правления Национального банка Богданкевич, но и Председатель Верховного Совета Гриб, заявивший, что Конституция Республики пересматриваться не будет. Т.е. в нынешнем виде эти документы непроехидны даже через наш, послушный Кебичу, парламент. А на другой вариант, сохраняющий самостоятельность Национального банка Беларуси, Россия не пойдет.

Кебич громко и ясно заявлял, что с 1 мая таможи на границах с Россией сняты и цены на российские энергоресурсы сократились на треть. Однако оказалось, что премьер в очередной раз выдал желаемое за действительное.

Население особо привлекло сообщение о том, что в ходе объединения денежных систем будет осуществляться обмен 200 тыс. белорусских "зайчиков" на российские рубли. Если чудо совершится и единая рублевая зона все же будет создана, то при самых оптимистических прогнозах это произойдет не раньше конца года, ибо слишком много проблем нужно решить. В частности, необходимо утвердить бюджеты обеих республик, а на нынешний год они уже утверждены. В связи с этим, можно предложить задачку по арифметике для учеников третьего класса: что будет стоить 200 тыс. руб. к концу года при инфляции 40% в месяц?

Можно лишь еще раз повторить, что без решительных экономических реформ договор о единой рублевой зоне ничего не даст, кроме потери суверенитета.

В целом можно сказать, что

кандидаты в Президенты, представляющие левый фланг политического спектра, не понимают причин, породивших глубокий системный кризис общества и, естественно, не могут предложить реальных путей выхода из него. Попытки реализовать на практике мифологические установки лишь усугубляют положение. Хотя, конечно, всегда остается надежда, что под давлением объективных обстоятельств избранный Президент будет вынужден начать реформы. Но какой ценой для общества будет оплачено это прозрение?

Одним из уникальных парадоксов общественной жизни Беларуси является тот факт, что союзы предпринимателей поддержали Кебича, представителя левых сил, выступающего с антирыночных позиций. Это объясняется как слишком большой зависимостью негосударственного сектора Республики от государственных кредитов, так и незаинтересованностью организованного бизнеса в серьезных рыночных преобразованиях и финансовой стабилизации.

Шушкевич и Позняк довольно четко представляют задачи, стоящие перед страной, имеют развернутую концепцию их решения. Если говорить о Позняке, то его время, видимо, еще не пришло. Общество не готово принять радикальные установки лидера БНФ. Он работает скорее на следующую президентскую кампанию.

Имидж Шушкевича, пожалуй, наиболее полно подходит менталитету белорусского народа. Взвешенность, осмотрительность, порядочность — вот те качества, которые

долгое время импонировали людям и позволили ему в 1991-1992 гг. быть неоспоримым лидером во всех социологических опросах.

Образованность, приверженность закону, отсутствие связи со старой номенклатурой, известность в мире, опора на молодых профессионалов делают фигуру Шушкевича наиболее предпочтительной на посту Президента. Заявление о том, что кандидатом на пост премьера команда бывшего спикера видит ведущего специалиста Республики в области финансов Богданкевича, внушает надежды на грамотные и эффективные экономические реформы.

Вместе с тем имеются трудности с восприятием Шушкевича населением. Его драма как политика состоит в том, что он попал в конституционно-правовую ловушку, оказался как бы заложником демократического процесса. Занимая пост Председателя Верховного Совета и являясь формально высшим должностным лицом государства, Шушкевич представлялся в общественном сознании как главная фигура всей государственной власти. На самом деле реальная власть была у Совмина, который контролировал и парламент. Шушкевич даже в рамках своих ограниченных полномочий оказался как бы со связанными руками. Однако вина за экономический провал пала и на него. Очевидно, подлинный реформаторский потенциал Шушкевича пока остался невостребованным.

Президент избирается на пять лет. Он является ключевой фигурой в системе государственной власти. Например, реформы в России продолжают уже длительное время исключительно благодаря Ельцину. Поэтому ошибка в выборе будет очень дорого стоить нашему народу.

Дабрыдзень. Сваіх пастаянных слухачоў, якія, спадзяюся, сталі зараз чытачамі "Беларускай маладзёжнай", вітае праграма "Профі". Выглядае недарэчным жартам, але ж факт ёсць факт: пасля паўгода "эмаганія" з беспрацоўем на хвалях рэспубліканскага радыё я сам быў звольнены.

Такім чынам, сітуацыя на рынку працы рэспублікі наступная: на 1 чэрвеня ў службе занятасці зарэгістравана 86870 беспрацоўных, пры гэтым колькасць вакансій не перавышае 21 тысячы. З пачатку года ў шэрагі "лішніх людзей" уліліся 20,5 тысяч чалавек. Агульны ўзровень беспрацоўя складае на дадзены момант каля 1,5%. Шмат гэта ці не? На першы погляд, вядома ж, вельмі мала. Для прыкладу, у той жа Галандыі, дзе паказчык сацыяльнай абароненасці насельніцтва заўсёды быў даволі высокім, не мае працы кожны дзесяты працаздольны грамадзянін. Ды толькі на колькі рэальна гэта лічба — 1,5% на Беларусі?

Канешне, не. Гэта — тыя людзі, што звярнуліся за дапамогай у цэнтры занятасці насельніцтва. Беспрацоўных, якія шукаюць працу самастойна, наўрад ці менш. Але і гэта далёка не ўсё. Ці можна лічыць занятымі рабочых непрацоўных прадпрыемстваў, якіх апошнім часам становіцца ўсё больш? Не выпускаючы ніякай прадукцыі, атрымліваючы заработную плату на ўзроўні мінімальнай, гэтыя людзі афіцыйна не лічацца беспрацоўнымі, а значыць, не могуць карыстацца адпаведнымі льготамі і правамі. І таму вядома, што лічбы, прыведзеныя мною напачатку — толькі надводная частка айсбергу. Падцягваюцца гэта і яшчэ адзін факт: спад вытворчасці, па даных розных крыніц, дасягнуў апошнім часам ад 30 да 50 працэнтаў. Пры гэтым 1,5% беспрацоўных — згадзіцеся, проста смешна. Рэальны ўзровень беспрацоўя на Беларусі складае каля 10%. А гэта ўжо, прабачце за іронію, еўрапейскі ўзровень.

Але ж самае жудаснае ў тым, што да гэтага часу не робіцца аніякіх крокаў для таго, каб выправіць становішча. Дзяржаўная служба занятасці вырашае, у асноўным, прыватныя пытанні, падтрымлівае тых, хто ўжо застаўся за дзвярыма. Паўплывае на прычыны беспрацоўя ніхто нават і не спрабуе.

На што застаецца спадзявацца ў такой сітуацыі? Не памылюся, відаць, калі скажу, што большасць з нас свае надзеі звязвае з маючымі адбыцца прэзідэнцкімі выбарамі. Як збіраюцца вырашаць праблемы занятасці, сацыяльнай абароны насельніцтва сённяшнія кандыдаты на пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і на колькі рэальныя іх праграмы? Вячаслаў Кебіч. Адною са сваіх казырных карт прэм'ер

"ПРОФИ"

Беспрацоўныя: каму аддаць мандат?

якраз і лічыць адносна стабільнасць эканомікі рэспублікі і нізкі ўзровень беспрацоўя. Як гэта адпавядае сапраўднасці, я ўжо гаварыў, зараз хацеў бы спыніцца вось на чым: загнанная эканамічная палітыка ўрада, скіраваная на падтрымку за кошт падаткапалатэльшчыкаў прадпрыемстваў-банкрутаў, не толькі ўводзіць у зман грамадскасць і стварае ілюзію больш-менш добрага становішча спраў у эканоміцы, але і з'яўляецца "бомбай замаруджанага дзеяння", якая выбухне ў самы бліжэйшы час. Прагноз спецыялістаў катэгорычны: яшчэ аднаго павышэння ўзроўню мінімальнай заробтнай платы, чарговага вітка інфляцыі прадпрыемстваў рэспублікі не вытрымаюць. На вуліцу будуць выкінуты дзесяткі, сотні тысяч чалавек, і служба занятасці проста не ў стане будзе не толькі ўладкаваць іх на новую працу, але і падтрымаць матэрыяльна.

Вядома, такія ж наступствы будзе мець і тая грандыёзная індэксацыя грашовых укладаў насельніцтва, якую пачынаў шаноўны Вячаслаў Францавіч у выпадку свайго абрання на пост Прэзідэнта.

Час упущаны. Значна раней, мінімум тры гады таму, трэба было пачынаць рэфармаванне эканомікі, пераразмеркаванне працоўных рэсурсаў, масавую пераадукацыю патэнцыяльных беспрацоўных. Трэба было стварыць спрыяльныя ўмовы для развіцця прыватнага бізнесу, даць магчымасць кожнаму (а ў першую чаргу — беспрацоўным) пачаць уласную справу. Замест гэтага нам пускалі пыл у вочы, разбэшчвалі працоўных дармовымі грашыма ды шматлікімі абяцанкамі.

Што датычыць Аляксандра Лукашэнкі... У адным са сваіх радыёвыступленняў Аляксандр Рыгоравіч прапанаваў вельмі просты спосаб вырашэння праблемы занятасці: вярнуць усіх на ранейшыя працоўныя месцы. Цікава, згадзіцеся. Ды толькі не трэба нават мець спецыяльнай эканамічнай адукацыі, якой так ганарыцца спадар Лукашэнка, каб эразумець поўную абсурднасць гэтай прапановы. Ужо зараз у эканоміцы Беларусі, ды і астатніх рэспублік былога СССР, адбыліся неабарачальныя змены, і вярнуць усё назад проста немагчыма. Немагчыма аднавіць на ранейшым узроўні дзейнасць прадпрыемстваў ваенна-прамысловага комплексу, немагчыма вярнуць рынкі збыту нікому зараз не патрэбнай

апошні час гэтыя прэтэндэнты не здымуць свае кандыдатуры на карысць "самага дастойнага".

Адносна пазіцый прадстаўнікоў беларускай дэмакратыі Зянона Пазняка і Станіслава Шушкевіча. Нагледзячы на ўсе разнагалоссі паміж гэтымі кандыдатамі на прэзідэнцкую пасаду, іх эканамічныя праграмы ў плане вырашэння праблемы занятасці практычна аднолькавыя. Рэфармаванне эканомікі, пераразмеркаванне працоўных рэсурсаў, прыняцце закону аб банкруцтве — гэта менавіта тыя меры, якія трэба было прымаць адразу ж пасля развалу імперыі. Канешне, зараз будзе значна цяжэй, і ўсё ж... Павінна апраўдаць сябе і стаўка на развіццё прыватнага бізнесу. Ні для кога не сакрэт, што менавіта на дробных недзяржаўных прадпрыемствах працуе большасць грамадзян краін з развітой рыначнай эканоміяй, і менавіта гэтыя фірмы часта аказваюцца больш жыццяздольнымі ў параўнанні са звышманапалістамі. Нават у той жа Расеі, да вопыту якой так часта апелююць сённяшнія нашы кіраўнікі, не на захаванне любой цаной старых прадпрыемстваў, а на стварэнне новых канкурэнтаздольных працоўных месц скіравана палітыка ўрада.

Вядома ж, з перамогай дэмакратычных сіл праблемы не знікнуць аўтаматычна, хутчэй наадварот. Будучы скаранымі, будзе закрыццё нерэнтабельных і непатрэбных прадпрыемстваў, будзе, урэшце рэшт, супраціўленне выканаўчым уладам. Але праз гэта трэба прайсці. Іншага шляху няма: наперад ці ў бэздане — такую альтэрнатыву маем мы сёння. Пра першачарговыя меры, якія, на думку спецыялістаў, павінны прыняць будучы Прэзідэнт для забеспячэння занятасці насельніцтва, я раскажу ў наступных нумарах "Беларускай маладзёжнай".

А пакуль, карыстаючыся, так бы мовіць, выпадкам, хацеў бы звярнуцца да ўсіх, каму літаральна праз дзень дзвядцятца ісіці на выбарчыя ўчасткі. Дзякуючы бязглуздай палітыцы ўрада мы ўсе патрапілі ў жабрацкае становішча і не маем упэўненасці ў заўтрашнім дні. Але ж ад нас, ад нашага выбару залежыць, захаваецца такая сітуацыя і надалей ці будзе зменена да лепшага. Асабіста я выбіраю апошняе.

Іван КОБЗІК, беспрацоўны

Радые "БМ" маўчыць. А што па яшчыку?

ЧЕТВЕРГ, 23 июня

Белорусское телевидение

8.00 Утро республики.
8.10 "Ансамбль танца Республики Беларусь". Фильм-концерт.
8.50 Край. "Поэт и Муза". Павлина Мядзель -- купаловская Павлинка.
9.20 Мультфильмы.
9.40 "Белорусский вокзал". Худ. фильм.
11.20 "Белорусские напевы". Фильм-концерт.
11.50 "Пролески". Док. фильм.
12.25 Концерт мастеров искусств.
13.30 Информационный выпуск.
13.40 Старты студентов. Чемпионат по легкой атлетике студентов Беларуси и Польши.
14.10 Мультфильм.
14.20 К 50-летию освобождения Беларуси. "Слово". Выступление П. Пранузы.
14.35 Поэтическая гостиная. Стихи белорусских поэтов читает М. Козинкин.
15.05 "Широко известные в узких кругах...". Белорусские анимационные фильмы.
15.40 Родовод. "Что ни край, то свой обычай". Передача 1-я.
16.35 Информационный выпуск.

16.45 "Все мы родом из детства". Гала-концерт лауреатов Республиканского фестиваля юных талантов. Часть 2-я.
18.10 К 50-летию освобождения Беларуси. Великая Отечественная. 7-я серия "Оборона Сталинграда".
19.00 К 100-летию олимпийского движения. Встреча для вас. Принимает участие президент НОК В.Н. Рыженков. Прямая линия.
19.45 "И пока на земле существует любовь...". Фильм-концерт.
20.15 Медикфо представляет. Репортаж с НИИ кардиологии.
20.25 Пять минут на шутки.
20.35 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 "Сенсация". Заключительная серия.
22.35 Под куполом Вселенной.
22.45 Ника.
22.55 Погода.
23.05 Крок. Студия "Формула". "Поп-пилот".

Канал "Останкино"

5.15 Утренняя разминка.
5.30 Утро.
7.45 Обзор рынка недвижимости.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 22.50 Новости.
8.20 Посмотри, послушай...
8.40 "Дикая роза".

9.05 "Жизнь зоопарков" (США).
9.40 Мультфильм.
9.50 Теннис. Уимблдонский турнир.
10.50, 0.55 Пресс-экспресс.
11.20 "Джигс и Вустер". Телесериал (Англия).
14.25 Предприниматель.
14.55 Как добиться успеха.
15.10 "Кто там?" Короткометражный фильм.
15.30 Джам.
16.00 ... "До 16 и старше".
16.40 Каспий -- общий берег пяти государств.
17.25 Загадка ОБ.
17.35 На X Международном конкурсе им. П.И. Чайковского.
17.55, 20.35 Погода.
18.00 Час пик.
18.25 "Дикая роза".
18.55 Клуб "Белый попугай".
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.45 Лотто "Миллион".
21.10 "Пекниская блондинка". Худ. фильм (Франция).
22.55 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Италии -- сборная Норвегии. В перерыве (23.50) -- Мгновения большого футбола.
Канал "Россия"
6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20 Вести.

6.20 Требуется... требуются...
6.30 Формула-730.
7.00 Время деловых людей.
7.30 Видеопоэзия. "Анна Ахматова". Часть 1-я.
7.40 Всемирные новости. Эй-Би-Си.
8.10 Чемпионат мира по футболу. США - Колумбия.
10.10 "Санта-Барбара".
15.20 Студия "Рост".
15.50 Там-там новости.
16.05 Видеопоэзия. "Анна Ахматова". Часть 2-я.
16.15 Хроника национальной политики.
17.00 Будни.
17.45 Праздник каждый день.
17.55 В мире авто- и мотоспорта.
18.25 Своя игра.
19.25 Подробности.
19.35 "Санта-Барбара".
20.25 Пять минут о хорошей жизни.
20.30 Шестое чувство.
21.00 Обычное дело.
21.20 Вечер в кабаре "Околесица".
22.40 Автомат.
22.45 Звезды говорят.
22.50 Спортивная карусель.
22.55 Экран криминальных сообщений.
23.05 Мир искусства Николая Лансере.
23.30 От Баха до Гершвина.

Санкт-Петербург

16.50 Тра-ля-ля истории.
17.05 Там, где живет Паутина.
17.20 Ребятам о зверятах.
17.35 Телемагазин.
17.40 Человек на земле.
18.10 Большой фестиваль.
18.30, 21.45 Информ ТВ.
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.00 "Мы веселы, счастливы, талантливы". Кинокомедия.
20.35 Телеслужба безопасности.
20.45 Блеф-клуб.
21.25 Телемагазин.
21.30 По всей России.
22.00 Спортивные новости.
22.10 Ваш стиль.
22.20 Рок-галактика.

В канал

18.00 Многосерийный фильм для детей "Карусель".
18.30 Музыкальная программа.
19.00 Телесериал "Лабиринт правосудия". "Золотой ошейник".
20.00 Мультсериал "Волтрон".
20.30 Телесериал "Морена Клара".
21.20 Спортивная программа "Файт". "Кикбоксинг".
21.40 Классика зарубежного кинематографа. Худ. фильм "Модернисты".

ПЯТНИЦА, 24 июня

Белорусское телевидение

8.00 Утро республики.
8.10 Экономикст.
8.20 Погода.
8.30 "Сенсация". Заключительная серия.
12.10 Старты студентов. Чемпионат по легкой атлетике студентов Беларуси и Польши.
12.40 Десять минут плюс столетие.
12.50 Мастерская. "Образы манят вслед за собой".
13.30 Новости.
15.05 Для школьников. Подросток и закон.
15.50 Экономикст.
16.00 Областные новости (Могилев).
16.15 "Памяти тех, кто не вернулся". Скульптор Ю. Павлов.
16.25 Новости (с сурдопереводами).
16.35 К 50-летию освобождения Беларуси. "Великая Отечественная". Док. фильм. 8-я серия "Победа Сталинграда".
17.25 Новости Би-би-си.
18.00 Кубок Беларуси. Финал. "Дина-

мо" (Минск) -- "Фандок" (Бобруйск).
19.50 В добрый путь! О правилах приема в вузы, средние специальные заведения, ПТУ. Прямая линия.
20.30 Студия "Телесябрина". Подарки для души.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Пять минут на шутки.
21.40 "Тамира" предлагает: "Леди Магбет Мценского уезда". Худ. фильм.
23.05 Рейтинг.
23.25 Ника.
23.40 Погода.
23.50 Под куполом Вселенной.

Канал "Останкино"

5.15 Утренняя разминка.
5.30 Утро.
7.45 Новый старт.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Новости.
8.20 Сорока. Детская информационная программа.
8.40 "Горячев и другие". Телесериал.
9.10 Помоги себе сам.
9.40 Мультфильм.
9.50 Теннис. Уимблдонский турнир.
10.50, 0.55 Пресс-экспресс.
11.20 "Джигс и Вустер". Телесериал.

14.25 Предприниматель.
14.55 Бизнес-класс.
15.10 Фильм детям. "Проделки сорванца".
16.20 Мультфильм.
16.30 "За кулисами". Россия -- Украина.
16.50 Азбука собственника.
17.25 Человек и закон.
17.55, 20.35 Погода.
18.00 Эхо недели.
18.20 "Горячев и другие".
18.50 Поле чудес.
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.45 Человек недели.
21.05 "Ден Огаст". Худ. фильм (США).
22.05 "Вагдал" с А. Любимовым.
22.55 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Бразилии -- сборная Камеруна. В перерыве (23.50) -- Новости.

Канал "Россия"

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20 Вести.
6.20 Требуется... требуются...
6.30 Формула-730.
7.00 Время деловых людей.
7.30 Поехали.
7.40 Всемирные новости Эй-Би-Си.
8.10 Чемпионат мира по футболу. Корея -- Боливия.
10.10 "Санта-Барбара".

15.20 Студия "Рост".
15.50 Там-там новости.
16.05 Военный курьер.
16.20 Жизнь без жестокости.
16.50 Дисней по пятницам. "Ловушка для родителей" -- III. Худ. фильм. 1-я серия.
17.45 Праздник каждый день.
17.55 Никто не забыт.
18.00 Музыка всех поколений.
18.30 Я -- лидер.
19.25 Чемпионат мира по футболу. Мексика -- Ирландия.
В перерыве -- Подробности.
21.30 Полнолуние.
22.40 Автомат.
22.45 Звезды говорят.
22.50 Спортивная карусель.
22.55 Из зала Верховного суда РФ.
23.05 "Иллюзия смерти". Худ. фильм.

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Информ ТВ.
12.10 Волшебная линия.
12.25 "Немецкая волна".
13.00 Скорая помощь.
13.30 "Серебряная нить". Программа для пожилых людей.
14.00 Семь слов.
16.45 Музыка -- детям.

16.55 "Сказка за сказкой". Бородулинские байки. Часть 1-я.
17.30 Мультфильм.
17.40 "Анна Ахматова. Листки из дневника". Телефильм.
18.10 Большой фестиваль.
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.05 "Игла". Худ. фильм.
20.35 Мультфильм для взрослых.
20.45 Телеслужба безопасности.
20.55 Телефильм.
21.25 Телемагазин.
21.30 Будни.
22.00 Спортивные новости.
22.10 Ваш стиль.
22.20 Антология зарубежного кино. "Амстердамское дело" (США).

В канал

18.00 Многосерийный фильм для детей "Карусель".
18.30 СОЛТЭК. "Дремифасольки".
18.40 Худ. фильм "Али-Баба и сорок разбойников".
20.00 Мультфильм "Волтрон".
20.30 Телесериал "Морена Клара".
21.20 Астрал -- класс.
22.00 Многосерийный фильм "Судьба".
22.40 Фоку music (повтор).

СУББОТА, 25 июня

Белорусское телевидение

8.00 Утро республики.
8.10 Пять минут на шутки.
8.15 "Тамира" предлагает: "Леди Магбет из Мценского уезда". Худ. фильм.
9.40 Под куполом Вселенной.
9.50 Показывает Гомель.
10.50 "Столица". Тележурнал.
11.10 "Мне не хватает Вас, учитель...". Памяти заслуженного деятеля искусств Беларуси Л.С. Мухаринской.
12.00 "Я родом из детства". Худ. фильм.
13.40 Десять заповедей.
14.10 Рассказ о кикбоксинге.
14.40 Планета людей. Международная программа.
15.10 "Натали". Программа для женщин.
15.40 Чемпионат мира по мотогонок.
16.40 "Цветок папоротника". Шоу-викторина для школьников.
17.40 К 50-летию освобождения Беларуси. "Так это было...". Рассказывает Иван Федорович Хандогин, бывший артиллерист.
18.05 Мультсериал для детей и взрослых.
18.35 "Начало". Минский областной театр в Молодечно.
19.30 "Нов и К" -- топ-10.
20.30 Пять минут на шутки.
20.35 Колыбельная.

21.00 Панорама.
21.35 "Звезды" на экране. "Единожды солгал". Худ. фильм.
23.10 Под куполом Вселенной.
23.20 Ника.
23.30 "Каскад".
23.45 Видимо-невидимо. Новости кино-видео-аудио.

Канал "Останкино"

6.30 Утренняя разминка.
6.45 Субботнее утро делового человека.
7.15 В мире моторов.
7.45 Слово пастыря.
8.00 "Марафон -- 15" -- малышам.
8.30 Межгосударственная телерадиокорпорация "Мир".
9.55 Утренняя почта.
10.25 Я -- женщина.
10.55 Новости культуры.
11.05 Смак.
11.20 "Герои-пастыри". Док. фильм.
12.15 Знак вопроса.
12.25 Теннис. Уимблдонский турнир.
13.05 Преодоление. Передача для инвалидов войны, труда и детства.
13.35 Лабиринт. Энергетическая система СНГ.
14.00, 23.05 Новости.
14.20 Тайны Старой площади. Война в Корею. Часть 2-я.
15.00 "Катвила". Худ. сериал для детей (Англия). 3-я серия.
15.30 Врата тайны. О выставке русской

икон в Лондоне.
16.15 В мире животных.
16.55 На X Международном конкурсе им. П.И. Чайковского.
17.15 Любовь с первого взгляда.
17.55 До и после...
18.45 "Бьюлаленд". Худ. сериал (США). 1-я серия.
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Новости плюс.
20.35, 23.15 Погода.
20.45 Телесериал "Комиссар", 3-я серия.
21.45 Что? Где? Когда?
23.20 Программа "Ж".
23.30 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Саудовской Аравии -- сборная Марокко. 2-й тайм.

Канал "Россия"

7.00, 13.00, 19.00, 22.20 Вести.
7.25 Студия "Рост".
7.55 Парламентская неделя.
8.25 "Вам и не снилось" Худ. фильм.
9.55 Телезудит.
10.00 Обратный адрес.
10.50 Чемпионат мира по футболу. Швеция -- Россия.
12.40 Крестьянский вопрос.
13.20 Здорово живешь.
13.35 Мир и война.
14.05 Козырная дама.
14.35 "Россия молодая". Док. фильм. 7-я серия.
15.30 Репортер.

15.45 Футбол без границ.
16.40 Телезудит.
16.45 "К-2" представляет: "Звезды Америки".
17.15 Никто не забыт.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Устами младенца.
18.00 "Аншлаг" и К.
19.25 Чемпионат мира по футболу. Бельгия -- Голландия.
21.30 Программа "А".
22.40 Автомат.
22.45 Звезды говорят.
22.50 Спортивная карусель.
22.55 Чемпионат мира по футболу. Аргентина -- Нигерия.

Санкт-Петербург

8.45 Волшебная линия.
9.00 Антология зарубежного кино. "Амстердамское дело" (США).
10.40 "Золушка и... ее мужчины".
11.10 Мультфильм.
11.30 В. Шекспир. "Кориолан". Телеспектакль.
13.00 Скорая помощь.
13.30 Теледоктор.
13.45 "Гран-па в белую ночь" Музыкальный фильм.
14.50 Полосатый рейс "Форума".
15.30 "Марианна" Мультфильм.
16.00 Сегодня и ежедневно.
16.20 Мультфильм.
16.30 Питер Габриэль в Афинах.

17.26 Храм.
18.10 Большой фестиваль.
18.30, 21.45 Информ ТВ.
18.55 Экспресс-кино.
19.10 "Уик-энд с детективом". Премьера телеигры.
20.00 Музыкальный фильм.
20.35 "Семнадцать мгновений весны". Худ. фильм. 3-я серия.
22.00 Ваш стиль.
22.10 "Уик-энд с детективом". Подведение итогов игры.
22.25 "Мои друзья пою я песню". С. Захаров.

В канал

15.00 "Трансформеры". 31, 32 серии.
15.40 Музыкальная программа.
16.00 Проповедник Кеннет Коупленд.
16.30 Семейный экран. Худ. фильм "Курьер".
18.00 Программа о здоровье "Доктор...". "Ядерная война".
18.30 Приключенческий сериал "Залив Опасный". "Похищение бесценного дельфина".
19.00 Программа мультфильмов.
20.00 Опра Уинфри представляет В. Вильямс и Д. Фостер.
20.30 "Давайте потанцуем!"
21.00 СОЛТЭК. Спортивная мозаика.
21.30 Семь минут с "Христофором".
21.40 Телесериал "Цветок страсти". 31, 32 серии.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 26 июня

Белорусское телевидение

8.00 Утро республики.
8.10 Пять минут на шутки.
8.15 Под куполом Вселенной.
8.25 Слово о человеке.
8.55 Мультсериал для детей и взрослых.
9.25 "Звезды" на экране. "Единожды солгал". Худ. фильм.
11.00 Воскресная проповедь коендаа Владислава Завальнюка.
11.10 Праздник в Русском драматическом театре Беларуси. Часть 2-я.
14.05 Сельчане. Деревня Поддубы Щучинского района.
14.35 Силач. Спортивный телеклуб. Прямая линия.
15.30 Телемагазин.
15.40 "Здравствуйте, я ваша тетя!" Худ. фильм.
17.20 "Гиннесс-шоу".
17.50 Интервью народного писателя Беларуси В. Быкова.
18.20 Деловой вестник.
18.35 Мультсериал для детей и взрослых.

19.05 Родовод. "Что ни край, то свой -- бычай". Передача 2-я.
20.00 Панорама.
20.35 Пять минут на шутки.
20.40 Колыбельная.
21.00 "Синема" представляет: "До смерти". Худ. фильм (Италия).
22.45 Под куполом Вселенной.
22.55 Чемпионат Европы по футболу.

Канал "Останкино"

8.30 С утра пораньше.
9.00 Полигон.
9.30 Тираж "Спортлото".
9.45 Пока все дома.
10.15 Утренняя звезда.
11.05 Теннис. Уимблдонский турнир.
11.45 "Контрольная для взрослых". Фильм 4-й.
12.30 "Русский мир".
13.00 "Пиф и Геркулес". Мультфильм.
13.10 "Подводная одиссея команды Кусто". Док. фильм.
14.00, 17.15, 23.00 Новости.
14.20 Межгосударственная телерадиокорпорация "Мир".
15.00 Живое дерево ремесел.
17.05 Америка с М. Таратутый.
19.35 Шпаргалка.

15.40 Музыка в эфире.
16.25 Клуб путешественников.
17.30 "Кот Феликс". "Настоящие охотники за привидениями". Мультфильм.
18.25 Бомонд.
18.40 Погода.
19.45 Золотой шлягер.
19.25 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Болгарии -- сборная Греции. В перерыве (20.20) -- Мгновения большого футбола.
21.35 Воскресенье.
22.15 Телеюция.
22.25 "Тихая комната". Худ. фильм из сериала "Падшие ангелы" (США).
23.10 Нине. Религиозная программа.
23.50 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Швейцарии -- сборная Колумбии. 2-й тайм.

Канал "Россия"

7.00, 13.00, 19.00, 22.20 Вести.
8.25 Доброе утро, Европа.
8.55 Лучшие игры НБА.
9.55 Аты-баты...
10.55 "Де-факто".
10.55 "Плохой хороший человек". Худ. фильм.
12.40 Шесть соток.
13.20 "Не вырубить..."

13.25 "Погасшая звезда? Ирина Роднина".
14.05 Песни русской армии.
14.35 В мире животных.
15.30 Док. фильм.
16.45 Коробка передач.
17.00 Волшебный мир Диснея. "Гуфи и его команда", "Черный плащ".
18.00 Праздник каждый день.
18.15 Маски-шоу.
19.25 "Куклоза". Худ. фильм.
21.45 У Косиш.
22.40 Автомат.
22.45 Звезды говорят.
22.50 Спортивная карусель.
22.55 Чемпионат мира по футболу США -- Румыния.

Санкт-Петербург

9.30 "Клементина". Мультфильм.
10.00 Экспресс-кино.
10.15 "Киновоспоминания. Конечной". Телефильм (Франция).
11.00 Воскресный лабиринт.
12.30 "Во имя воскресения". Телефильм.
12.40 "Знакомьтесь: Данила, Тимофей, Васелина".
13.00 Волшебный мир марионеток.
13.45 Этносы земли.

14.15 Исторический альманах.
15.00 "Дети и звезды". Музыкальная программа.
16.05 Балет А. Мельникова "Легенда о любви".
18.05 Криминальное досье.
18.30 Информ ТВ.
18.55 Без названия.
19.15 "Тэгстер".
19.30 "Посвященный" Худ. фильм.
21.40 Ваш стиль.
21.50 Адамово яблоко.
22.50 Международный турнир по стритболу "Белые ночи".

В канал

15.00 Мультсериал "Трансформеры". 33, 34, 35 серии.
16.00 Проповедник Кеннет Коупленд.
16.30 Фантастика на экране. "Зеркало для героя". Худ. фильм.
19.00 Спорт-секрет.
19.30 Дикая Америка (повтор).
20.00 Комедийное шоу "Скрытая камера".
20.20 Телесериал "Цветок страсти". 33, 34, 35 серии.
22.40 Фоку music.

Пункт гледжання аўтараў газеты не абавязкова супадае з пазіцыяй рэдакцыі. Адказнасць за дакладнасць фактаў, прыведзенных у артыкулах, нясуць аўтары публікацый.

"Беларуская маладзёжная"
Рэспубліканская грамадска-
палітычная незалежная газета
Заснавальнікі
М. КАПЧОНАЎ і І. ЦІШЫН

Адрас рэдакцыі:
220134, Мінск,
вул. Якубоўскага, 15-1-77
Кантакты тэлефон: 57-00-43

Паследчанне аб рэгістрацыі N 882
Падпісана ў друку 21 чэрвеня 1994 г.
Мінская паліграфічная фабрыка
"Чырвоная зорка"
Кошт 150 рублёў
Тыраж 50 тысяч экз.
Заказ N 1861

Галоўны рэдактар
Т. І. МЕЛЬНІЧУК
(НІЧЫПАРУК)